પહેલી ચોપડીનો

"ડિક્ટેશન શિક્ષક" ભા. ૧

મત ૦-૨-૬

પોસ્ટેજ જુદું.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા. શાહપોર-સુરત

બુકસેલર લલ્લુભાઇ નારણદાસ-લીમડાચોક—સુરત.

-:પહેલી ચોપડીનો:-

ડિકટેશન શિક્ષક

-:ભાગ ૧:-

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ,
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

છાપનાર-નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.
છાપવાનું ઠેકાણું-"શંકર" પ્રી. પ્રેસ ચઉટાના પુલપર-સુરત.
સુધારેલી આવૃત્તિ ૫ મી.] [પ્રત ૨૧૦૦.

તા. ૨૫-૧૨-૨૧

કિંમત અઢી આના.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુર નં૦ B. A. P. ૬૫ તા. ૧૪-૧૧-૧૫ થી.

ચોથા ધોરણની ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા ભાગ ૧. કિંમત ૪ાા આના.

કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં
ઈનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર કરી છે.

મહેરબાન જામનગર એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેકટર સાહેબની ઑફિસના એ૦ જા૦ નં૦ ૪૪૧ તા. ૨૧-૭-૧૯૧૯ના પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું છે, કે

"અંકગણિતનાં મનોયત્ન"

આ સ્ટેટની સ્કૂલોમાં બીજા ધોરણમાં ટેકસ્ટ બુક તરીકે મંજુર કરવામાં આવેલ છે.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજંટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે પોતાના હુકમ નંબર ૭૯ તા. ૨-૮-૧૯ થી.

'અંકગણિતનાં મનોયત્ન'

કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કુલોમાં ઈનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર કર્યો છે.

"ડિકટેશન શિક્ષક" માટે
☛ અભિપ્રાય.

રા. સા. ગણપતરામ અનુપમરામ ત્રવાડી.
રાજકોટ મેલ ટ્રેનિંગ કોલેજના માજિ
પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

તા. ૨૮-૬-૧૯૧૭ ના પત્રમાં લખે છે કે:—

"સલામ-તમારા તરફથી અવલોકનાર્થે "ડિકટેશન શિક્ષક" ભાગ ૧. ૨. નામનાં બે નાનાં પણ ઉપયોગી પુસ્તકો મળ્યાં. જોતાં જણાય છે કે તમારો આ શ્રમ બાળકો, શિક્ષકો અને કેટલેક દરજ્જે લેખકોને પણ અત્યંત ઉપયોગી થઈ પડશે. આ પુસ્તકોનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકોને ઘણી ઓછી મહેનતે જોડણીનું સારૂં અને ચોક્કસ જ્ઞાન થશે. તમોએ વાચનમાળામાંથી ઘણાખરા મુશ્કેલીવાળા શબ્દો તારવ્યા છે, અને તેને વિવિધ રીતે ગોઠવી શિખનાર શિખવનાર ઉભયને સરળતા કરી આપી છે,

વળી સારા કાગળ, મોટા ટાઈપ અને શબ્દોના છુટાપણાને લીધે એ પુસ્તકો આંખને આકર્ષક થાય તેવાં છે.

એકંદરે મારા ધારવા પ્રમાણે તમારાં પુસ્તકો શ્રુત લેખનના શિક્ષણમાં મદદગાર થઈ પડશે, તેથી કેળવણીની દ્રષ્ટિએ જોતાં તેને ટેકસ્ટ બુકસ તરીકે સ્વીકારી શકાય તેવાં છે. એજ."

"ડિકટેશન શિક્ષક"માં શું શું છે ?

૧] પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.

૬] પરીક્ષાના ડિકટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

બીજા ધોરણના

અંકગણિતનાં મનોયત્ન.

ભાગ ૧ વિષે મળેલા અભિપ્રાયો

ગુજરાત કોલેજના ગણિતના પ્રોફેસર સાહેબ
રા. રા. જેઠાલાલ ચીમનલાલ સ્વામીનારાયણ

"આપની તરફથી અંકગણિતનાં મનોયત્ન ભાગ ૧. એ નામનું પુસ્તક મળ્યું છે. તેમાં નાનાં બાળકો માટે સાદા સરલ અને સુંદર દાખલાઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે. દરેક હિસાબ રમુજી છે અને તે ગણવામાં બાળકોને રસ પડશે એમાં સંશય નથી. આવું સારૂં પુસ્તક બહાર પાડવા માટે તમને ધન્યવાદ ઘટે છે"

પહેલી ચોપડીનો

“ડિકટેશન શિક્ષક”

પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

પાઠ ૧.	ધોળો.	ફડફડ.	મંગળવાર	દરવાજા.
દિવાળી.	સેવ.	ફૂટે.	બુધવાર.	પાટીઉં
અક્ષર.	પાપડ.	હરખાય.	ગુરુવાર.	લખેલું.
ઊડયાં.	સંજોરી.	પાઠ ૨.	બેસાડે.	ચંચળ.
નિશાળ.	ઘુઘરા.		આપણી.	ફૂલઝાડ.
સઘળાં.	આંગણું	ત્રીજો.	મુસલમાન	મોગરો.
છોકરાં.	સાથીઓ	શુક્રવાર.	જુમેરાત.	ચંપેલીની.
થોડેક.	પૂરે છે.	છેલ્લો.	ચણા.	વેલ.
આગળ.	બારણે.	વિષે.	શનિવાર.	ગુલાબના.
ત્રણ.	જમવાનું.	રવિવાર.	સાતમો.	છોડ.
દહાડા.	લુગડાં.	બંધ.	અઠવાડીઉં	બધાંને.
કેટલાક.	ઘરેણાં.	સુરજ.	ચોથો.	કસરત.
લીંપેગુંપે.	દારૂખાનું.	સાહેબ.	પાઠ ૩	વાવટા.
ખડી.	સૌ.	દેવળ.		ઘંટ.
ચુના.	ફટાકડા.	સોમવાર.	રહ્યો.	મોગરી.

અંદર.	માટીનાં	આળસ.	દરજી.	રમ્યો.
મહેતાજી.	બનાવેલાં.	અંગ.	બોલાવીશ	નાહું છું.
પાટીઓ.	મઝાની.	સંગ.	કરાવીશ.	ડીલ.
બેઠક.	અહીં.	ભણવું.	બજારમાં.	ચોળીને.
સીસી.	પાઠ ૪	ચોડી.	લેંઘી.	નાહતો.
નકશા.	નિશાળીઆ	શિક્ષા.	સુરવાલ.	આટલી.
ચિત્રો.	શિખામણ	નીસરી.	ફળીઆના	ગંદી.
ટાંગેલાં.	ઇશ્વર.	પાંસરૂં.	કોટ.	ગંદો.
કાઢેલાં.	જ્ઞાન.	પાઠ ૫.	મણી.	નહિ.
ખુણામાં.	નિત્ય.	લુગડાં.	સારૂ.	અડાય.
ઘોડી.	પરોઢીએ.	લાગ્યો.	ઘાઘરી.	ફોલ્લા.
ખોટાનું	ઊઠીને.	મનુ.	ઓઢણી.	ખસ.
ચોકઠું.	દાતણ.	છોટુ.	બદન.	ધોવડાવ્ય
કબાટ.	નાહ્યા,	ટોપી.	પાઠ ૬.	કપડાં.
ઘોડો.	પાઠ.	ધોતલી.	ચોકખાઈ.	ધોનાર.
કુતરો.	કહ્યું.	અંગરખો.	ચોકખા.	ચોળવું.
કેળું.	ગુરુને.	જોડીઓ.	પહેરણ.	ડાઘા.
દાડમ.	જુઠું.	સાંભળી.	ધૂળમાં.	વાડા.

ગંદવાડ.	આઠમું.	ભત્રીજો.	વેવાણ.	હસું.
માંદા.	પૂછયું.	થાઉં.	પાઠ ૯	ખૂશ.
કવિતા.	બેઠું.	કહેવાઉં.		ઉઘાડવાંને
ઓટલે.	બોલ્યા.	ભાણેજ.	વિષે.	માંદો.
મુખડું.	દશમું.	ફુઓ.	કવિતા.	ઓસડ.
દીલમાં.	બેસશે.	માસી.	સર્વે.	પેટ.
હાથ.	બારમું.	માસો.	હરખાઉં.	હેત.
નાથ.	કંસાર.	પીતરાઇ.	દોડી.	પાઠ ૧૦
પાઠ ૭.	બોલાવ્યાં.	મોળાઇ.	જાઉં.	
વરસગાંઠ.	મંડયો.	મસિઆઇ	ચાંપે.	ત્યાં.
ભાગ્યો.	કઢી.	ફોઇઆત.	બાથ.	બોલ્યો.
કર્યો.	પાન.	સાળીઓ.	ધવરાવે.	પ્રમાણે.
કયારે.	સોપારી.	સાવકાં.	પંપાળીને.	સોરાબજી.
આપ્યા.	બીડાં.	દુધભાઇ.	દુખડાં.	ઓરડામાં
અડાડયો.	આપ્યાં.	દીકરીનો.	ભૂલી.	બોલાવ્યો.
જગુભાઇ.	પાઠ ૮	જમાઇ.	કલોલ.	આવ્યે.
દાતણ.		સાસુ.	સાંભળે.	અદબ.
ઝટ.	સગાં.	સસરો.	રડતો.	ભણાવી.
સાત.	વહુ.	વેવાઇ.	ગભરાતી.	બારણાં.

ઓટલો.
ઉતર્યાં.
ગાદી.
માંડયું.
બેસતું.
વખાણ.
કર્યાં.

પાઠ ૧૧

પીરસ્યાં.
બબ્બે.
કનુભાઇ.
કયાં.
આશોપાલવ
શંભુભાઇ
વિના.
પૌંઆ.
ધાણી.
વઘારેલાં.
લીંબુ.
દરાખ.
નારંગી.
લાવ્યાં.
ગટુભાઇ.
લાડુ.
શેરડી.
બેસીશું.
ખાઇશું.
સેતરંજી.
કુલડીઓ.
પાથરણું.
બેસાડયાં.
પાંદડાં.
આપ્યાં.
વાડકો.
ઠેકાણે.
ચટણી.
માંડયું.
પીધું.
તૈયાર.
નાખ્યાં.
ઊડયાં.
ખૂબ.
મઝા.

પાઠ ૧૨

એકડાં.
તળાવનાં.
વાદળી.
દોરી.
ખેંચે.
ધીરૂ.
રામુ.
પછાડી.
સરત.
ઉમેદ.
જણાય.
નબળી
જીત્યો.
સઢવાળી.
પૂછીશ.
સુંદર.

પાઠ ૧૩

મળ્યો.
મઝાનો.
ખંડ.
કાંચળી.
કરાવીશ.
મળ્યું.
માણેક.
રડયા.
ત્યારથી.
સમજાવી.
સાંભળી.
વિના.
પરીક્ષામાં.
બદલામાં.
રડાવશો.
નજર.

પાઠ ૧૪

દેડકાં.
દહાડો.
તળાવ.
પથરા.
ફેંકાફેંકી.
ધડાધડ.
દેડકો.
માર્યાં.
પ્રાણીઓ.
ઇજા.
દુઃખ.
નુકસાન.
હાણ.

પાઠ ૧૫

પ્રાણી.
દયા.
ખીજયા.
માધુ.
છુંદાય.
છૂંદે.
દુઃખ.
ઊઠું છું.
ખરૂં.
તળેથી.
ઢોર.
સંભાળ.
તેટલું.
વખતસર.
જાણ્યું.
સૌને.
બળદને.
સોળ.
યાદ.
કહ્યું.
ગજા.
ઉપરાંત.
કરાવવું.
બધાં.
શકતી.

પાઠ ૧૬

ડાહીનો.
નક્કી.
છુટ્ટો.
છૂટયો.
એનઘેન.
દાવ.
થાઉં.
ખોળામાં.
માથું.
મૂકયું.
વાંસા.
આંગળી.
તૈયાર.
સવાલ.
પૂછ.
દીવાઘેન.
સમજયો.
હોશિયાર.
સેળભેળ.
સંતાવા.
છૂટશે.
મૂકું છું.
હમણાં.
ઓળખ.
શંકર.
શાબાશ.
ઉતારી.
દીધો.
પુરી.

પાઠ ૧૭

ચપ્પુ.
ગમ્યો.
આણ્યો.
પૂછયું.
દેસાઈ.
છોકરાં.
દીકરો.
લલ્લુ.
પાંચ.
ગાળો.
જાડું.
દહાડો.
વખાણ્યો.
ઊઠયો.
મંડયો.
પાઘડી.
મૂકયો.
નિશાળે.
કાપ્યો.
નીકળ્યા.
જાણતા.
થએલાં.
સાંભળી.
ગભરાયો.
ખોટું.
સાચાબોલું.
છોકરૂં.

પાઠ ૧૮

વાઘ.
મશ્કરી.
પસ્તાય.
બચ્યાં.
સીમમાં.
અમથી.
બૂમો.
આવ્યો.

ધાજો.	કહ્યું.	સાંભળી.	વારાફરતી	સાંભળીએ
આસપાસ	જુઠું.	આવ્યા.	મોંમાં.	પૂછયું.
ખેતરવાળા.	ઉતર્યાં.	પૂછવા.	જાઉં.	અલ્યા.
તેમણે.	ધાયા.	લાગ્યા.	ત્યાં.	આવ્યો.
પૂછયું.	આટલું.	અલ્યા.	કબુલ.	ક્યાં.
ક્યાં.	નુકસાન.	દુઃખ.	લાગ્યો.	લુગડાં.
હસવા.	સપડાય.	કહ્યું.	દૂર.	આંધળા.
બાપડા.	જુઠાણું.	બધાંને.	પ્રમાણે.	ખાઉં છું.
શરમાઇ.	જલદી.	વિચાર.	રસ્તામાં.	ભીખ.
લાગ્યું.	પકડાય.	કર્યો.	ખાધા.	મળ્યું.
ગભરાઇને	જુઠો.	સાંભળતાં.	પાઠ ૨૦	રસ્તેથી.
માણસોએ	જન.	ગભરાઇને		કઇ.
બકરાં.	પાઠ ૧૯	નહિ.	દુઃખ.	અપંગ.
નાખ્યાં.		તેં.	અન્ન.	ચાલ્યા.
જેટલાં.	શિઆળ.	મેં.	ભૂખ્યો.	ખાઇએ.
તેટલાંજ.	દેડકાં	બચશો.	ભિખારી.	કહેવાય.
ખેડુત.	જુક્તિ.	બાંધ્યું.	ઉભો.	આપત.
બગાડ.	તળાવમાં.	અહીંથી.	ભજન.	ફીકર.
કર્યો.	માંડયું.	આધું.	આપણે.	પૈસા.

ગજવામાં.
દુકાનેથી.
લાવ્યા.
આપ્યા.
ગરીબ.
તમારૂં.
ભલું.

પાઠ ૨૧

ઇશ્વરનું.
ભજન.
વિદ્યા.
ચંદ્ર.
વીસરૂં.
નહિ.
પ્રભુ.
અગણિત.
ઉજાસને.
દામ.

અન્ન.
વરસાદેથી
ભેંસને.
દૂધ.
દહીં.
સરજાવી.
કામ.
ફળ.
ફૂલ.
બદામ.

પાઠ ૨૨

સરદાર.
સ્વપ્નું.
જંગલમાં.
શિકાર.
હરણીને.
બચ્ચું.
ઘણું.

રૂપાળું.
દોડાવી.
મૂકયો.
પકડયું.
ઉપાડી.
માંડયું.
રડવા.
પાછળ
દયા.
બચ્ચાંને.
છોડી દીધું
એકદમ.
છલંગ.
નાસી.
રાત્રે.
આવ્યું.
દેવતાઇ.
પુરુષને.
ઉભેલો.

જોયો.
બેટા.
ગરીબડી.
પરમેશ્વર.
બન્યા.
દેશનો.

પાઠ ૨૩

રૂપાળું.
ઘર.
ઉંદરડી.
રસોડામાં.
ભંડારીઉં.
ભરાઇ.
રોટલી.
લાડુ.
નીકળતી.
રસોડામાં.
ભોંય.

પડેલું.
ખૂશ.
તેમણે.
માણસ.
આણ્યું.
ઉપલા.
બાકું.
નાનું.
બિલાડી.
કડી.
શકેજ.
ઘરમાં.
પોળી.
મૂકેલી.
વાહરે.
મઝાની.
પૂછ્યું.
અહીં.
દોડી.

મણા.
ઉંદરીઉં.
કહેવાય.
નીકળાત.
પૂછ્યું.
વલે.
હંમેશાં.
પૂછીને.

પાઠ ૨૪

કીડી.
સાપ.
નદીના.
કાંઠા.
પીપળાનું.
મોટું.
ઝાડ.
પોલમાં.
દર.
ઝેરી.
નીકળતો.
રસ્તા.
બીતો.
પંખી.
આવતું.
બેસતું.
ફુંફાડા.
ઉડાડી.
મૂકતો.
ઉંદર.
જનાવર.
નાખતો.
કેટલીક.
છૂંદી.
ફેણ.
છોલાઇ.
લોહી.
નીકળ્યું.
પહોંચી.
વાગેલે.
ઠેકાણે.
વળગીને.
ચટકા.
દીધા.
પછાડી.
વધારે.
માંડયું.
વાસથી.
ભેગી.
પછાડા.
જોરાવર.
ઝાઝી.
લીધો.
જીવ.
નાખ્યા.
કદી.
પ્રાણજ.

પાઠ ૨૫

સેવા.
ઘરડાં.
લુલાં.
આંધળાં.
માધવ.
સાંભળ.
ધન.
આંખો.
તીર્થ.
સુખ.
કાવડ.
મનસુબો.
પિતા.
ખાંધે.
હેતથી.
સૌને.
અચરજ.
નહિ.
સંતાપ.
સવળાં.
આશિશ.
બજાવી.
પ્રભુએ.

પાઠ ૨૬

કાગડાની.
ચતુરાઇ.
તરસ.
વાડામાં.
કુંજો.
પડેલો.
થોડું.
બેઠો.
માંહે.
ચાંચ.
ઘાલતો.
ઘણાં.

ફાંફાં.	ચાલ્યો.	સાદ.	મદદ.	સાથે.
માર્યાં.	છુપાઇને.	મલકાવી.	ભાણુ.	દેખાવ.
બાજુએ.	જોઇ.	કાળુ.	બૂડે.	પહોંચ્યાં.
પાલો.	બોલ્યો.	બાથમાં.	પુરૂં.	ઉતર્યાં.
પહોંચે.	કૂજનું.	બચ્ચીઓ	દાતરડા.	ખળીમાં.
જોયું.	ધીરજ.	બેટા.	ત્રણ ત્રણ.	ઠાલવ્યો.
ઉંડું.	કઠણ.	ભાથું.	ચચ્ચાર.	કાઢવા.
જણાયું.	જલદી.	ગએલા.	આથમે.	ફેરવતી.
વિચાર.	મુકાય.	જણાઓ.	લાગ્યાં.	પટલાણી.
એટલામાં.	સૌ.	જુઓ.	પાઠ ૨૮	ઉપણીને.
ઉપાય.	પાઠ ૨૭	રોટલો.	ખળાં.	કુંવ.
સૂઝી.	કાપણી.	માખણ.	વઉના.	ઢગલા.
કાંકરા.	પટેલ.	મરચાં.	પાથરાને.	માણસો.
નાખવા.	મહેનત.	આદુ.	ખેતરમાં.	ઉજાણી.
બોળી.	દહાડો.	ચટણી.	તડકે.	ખૂશા.
પહોંચી.	આથમતા	વંતાકનું.	સુકાવા.	હોંસીલી.
તેટલું.	વઢાઇ.	શાક.	ગાડું.	પાઠ ૨૯
પીધું.	એટલામાં.	ભૂખ્યા.	ભર્યાં.	કાપણી.
ભટાણી.	વઢાશે.	દહાડીઆ.	બેઠું.	ઉમંગે.

વાદળીઓ	પુળા.	વેરાય.	આથમે.	બેસાડયા.
પીરસી.	ગાડામાં.	કોથળાઓ	દેખાય.	આવ્યા.
સદાય.	વાળુ.	સાથ.	અજવાળું	લાગ્યા.
ઉભરાયો.	ઇશ્વરનું.	પાઠ ૩૧	ઝાંખો.	મનુ.
સુંદર.	પાઠ ૩૦	આકાશની	દહાડો.	એટલા.
ફાલ.	ખળાં.	સહેલ.	કામઠા.	ઢંકાઇ.
લણીએ.	દીસે.	ચંદ્રમા.	પાતળો.	મોઢાં.
ખંત.	તૈયાર.	ત્યાંસુધી.	વળેલો.	સાંભળી.
ધરીને.	ડુંડામાં.	નીકળ્યા.	દેખાવ.	ઝાડ.
વાંકું.	છુટું.	બોલ્યો.	અંધારી.	ભોંયમાં.
દાતરડું.	ગોળ.	કેટલાક.	એટલા.	હમણાં.
ડુંડાં.	પિલાયે.	મેદાનમાં.	ઝગઝગે.	તળાવ.
ઢગલો.	છુટા.	ઉતરી.	વધારે.	દરીઆમાં
હૈયે.	કણ.	આપણા.	ચોથો.	વાદળાં.
લણણી.	ટોપલામાં.	માથા.	ત્રીજો.	ખેંચનાર.
સર્વે.	ઉપણીએ.	વિષે.	વાદળી.	પાઠ ૩૨
ઘાસ.	અનાજ.	સુરજ.	પાઠ ૩૨	ભાગ ૨.
કોળી.	ડુંસાં.	થાળી.	ભાગ ૧	થોભ્યાં.
સૂકો.	ઊડી.	સાંજે.	વરસાદ.	રહ્યાં.

ચોકખી.	કારેલાનું.	ઘસડી.	દહાડો.	ઘાટ.
મઝા.	શાક.	કાદવ.	ઈંટવાડો.	સુકવીને.
ગામડાં.	નેવલે.	બાઝે છે.	કેટલાક.	વાસણો.
અહીં.	નકારી.	સુકાય.	માણસો.	ભઠ્ઠીમાં.
રેલમરેલા.	દેડકે.	ધારવાળા.	ખોદતાં.	ગોળી.
ખોદતું.	તાણી.	પથરા.	નાળીઆં.	ગાગર.
કાદવ.	પાઠ ૩૩	કકડા.	બનાવતાં.	ઘડા.
ખેંચી.	ઠેકું.	ભોંય.	ધોળી.	કોઠી.
બિચારા.	ફત્થર.	ઘસાય.	પછાડવાથી.	કોડીઆં.
પછડાતા.	રેતી.	બાંધવાના.	જણાઇ.	પાઠ ૩૫
તણાઇ.	પ્યાલું.	ઝીણી.	ચીકણી.	મૂક્યો.
દોડી.	નીતર્યું.	સાહી.	ગજવામાં.	પૂછ્યું.
છેવટે.	રસ્તા.	ચૂસે.	દબાવી.	સમજ્યો.
તળાવ.	ચસીએ.	પાઠ ૩૪	ચાડકી.	પિત્તળ.
નદીમાં.	ભુકો.	માટી.	દબાવે.	છોટે.
ખુશી.	મટોડી.	ભઠ્ઠા.	કેટલુંક.	લુહાર.
ઘેઆરીઓ.	ડહોળું.	સીંચ્યાં.	બોલ્યો.	ધમણ.
પરસાદ.	પાણીમાંની.	ચપ્પુ.	કાણાં.	ચલાવતાં.
રોટલા.	ઠરે છે.	નાખ્યું.	કણક.	સળીઓ.

ચળકતી.	રૂપું.	ઢગલી.	આપ્યો.	અણી.
દેવતામાં.	તાંબું.	પાઇ.	પાઠ ૩૭	ચળકાટ.
ખૂબ.	પિત્તળ.	પૈસા.	કુહાડી.	ક્યાં.
તપાવ્યો.	ટિપાય.	ઢબુ.	સોય.	હોઉં.
લાલચોળ.	પેટીમાંથી.	અધેલા.	લક્કડફોડા	પહેરવાના.
એરણ.	કાઢયા.	તાંબાનાં.	તકરાર.	કપડાં.
હથોડા.	ઓળખાવ્યા	કોથળી.	પાનું.	મોટાઇ.
ટીપ્યો.	ઓછાવત્તા.	રૂપીઓ.	લાકડાં.	જોઇતી.
ટીપવાથી.	ધાતુઓ.	અડધો.	ચીરૂં છું.	કોદાળી.
પાતળો.	કલાઇ.	બતાવ્યાં.	સુદર.	સાંભળતી.
જતરડામાં	સીસું.	કોથળીમાં.	ભૂખે.	વઢી.
ખેંચી.	જસત.	લગભગ.	સાંભળી.	મોટું.
લોઢાનો.	પાઠ ૩૬	જેવડી.	તોલે.	દીકરીએ.
લોઢું.	નાણું.	ત્રણ.	નાકું.	બિચારીને
ચળકે.	કાઢયાં.	આઠ.	સખત.	દુઃખ.
ટીપી.	બજારમાં.	વટાવ્યા.	હાથો.	આપણે.
શકાય.	દુકાનમાં.	લીધી.	ઘાલે છે.	પેદા થયાં
ખેંચાય.	શેઠ.	પંદર.	ફાટ ફાટ.	પાઠ ૩૮
સોનું.	બેઠા.	ઊઠયાં.	ધાર.	વાડી.

માળીની.	પંખીઓ.	વચ્ચે.	પાળો.	પાઠ ૪૦
સામો.	બેઠેલાં.	વિષે.	હજી.	ઝાડ.
ફૂલઝાડ.	કાણાંવાળું	ઉખેડી.	બતાવું.	બધાંએ.
ક્યારા.	લટકતું.	ભોંયમાં.	વાવીશું.	સિવાય.
ચોરસ.	આંગળી.	મુળીઉં.	સમજાશે.	વડ.
ત્રિકોણ.	કહ્યું.	મુળીઆં.	ત્યાં લગી.	પીપળો.
દેવીએ.	મધપુડો.	વિના.	જીવતા.	આમલી.
રોપ્યા.	મધમાખી.	આવડે.	સુકાઇ.	લીમડો.
ગલગોટા.	મધ.	થડ.	ઉખેડી.	લાંબા.
મોગરા.	કોસ.	દાંડીઓ.	કાઢીએ.	વાંકાં.
ભાગમાં.	થાળા.	ફૂટેલી.	સુકાઇને.	ઉંડાં.
આવ્યા.	ભરાઇને.	ડાળીઓ.	ઉંચાં.	ઉતરેલાં.
ફળે છે.	લલકારતો	ડાળીમાંથી	દોરીથી.	મૂળમાંથી.
જુઓ.	જીવતાં.	પાંદડાં.	પથરાય.	ફૂટેલાં.
દાડમ.	લીલાંછમ.	લાંબું.	વેલા.	વધે.
લટકે.	દેખાતાં.	દેખાય.	ગલગોટા.	ટટાર.
જમરૂખી.	ખૂશ.	કળી.	આંબાનું.	મોઢા.
જમરૂખ.	પાઠ ૩૯	ખીલશે.	કોહળા.	મૂળ.
મોટાં.	છોડવા.	ફૂલ.	કહેવાય.	ઉંચું.

પાતળું.	પાઠ ૪૧	ટુંકાં.	ગર.	ભસતો.
ડાળાં.	ધનજી.	ઉતરતાં.	ધોળો.	શીંગડાં.
ફૂટે છે.	લીલુંછમ.	દોરડી.	ખાટા.	ભાથું.
ચામડી.	કંઇક.	દોરડા.	પેટીને.	હલાવતી.
થડને.	પાંદડાં.	વાળીએ.	ગોટલો.	અમળાઇ.
છાલ.	તુરીઆં.	અંતરે.	ગોટલી.	તૂટી.
ખરબચડી	ગલકી.	ગાંઠા.	જતન.	તોડવું.
સરખાં.	વળગીને.	કેટલાક.	બદલાઇને	જડબાના.
ફૂલ.	ચઢે છે.	શાક.	તોડી.	કોળીઆ.
ઊગતાં	ચઢયા.	પાઠ ૪૨	ચૂસી.	ઉતારી.
ઘણાંખરાં.	માંડવા.	સૂઇ.	મીઠો.	વાગોળે.
લાકડાં.	પથરાઇ.	ઊંઘમાં.	લાગશે.	પેટમાં.
બાળવાના	વીટળાઇ.	કયાંથી.	ફેંકી.	મોંમાં.
બાંધવાના	તરબુચ.	આવ્યાં.	નાખજે.	નિરાંતે.
મેજ.	આરીઆ,	વાસ.	દહાડો.	વાગોળવું
ખુરસી.	જણાતાં.	વધતી.	પાઠ ૪૩	નીચલું.
ખાટલા.	ઉખેડયો.	કર્યું.	ભેંસ.	જડબું.
પાટલા.	બતાવ્યો.	બાકી.	હીંડે.	ઉપાડે.
—	પાતળા.	ચામડી.	કુતરો.	ઊઠે છે.

ફાટે.	ગબડયું.	પાઠ ૪૫	મલાઇ.	રીઝે.
શરીર.	ચત્તુપાટ.	દૂધ.	દૂધપાક.	વચ્ચે.
કાદવમાં.	સાંજ.	મીઠું.	બાસુદી.	માંસ.
વગડાઉ.	ભરવાડ.	ગુણ.	પાઠ ૪૬	હાડકાંના.
પુરી.	શોધવા.	ઠંડું.	ચશ્મા.	અણીવાળા.
પાઠ ૪૪	નીકળ્યો.	દોહ્યા.	પ્રાણી.	મોઢાના.
બકરૂં.	ઉંચકીને.	બગડી.	છેલ્લી.	આગલા.
ઘેટું.	થાક.	વાસણ.	પસંદ.	તીણા.
પત્થર.	ભૂલ.	ચોકખું.	ડાઘીઆ.	દાઢ.
છુટા.	સોબત.	દોહતા.	સભાનો.	જડબાં.
ટોળામાં.	મોડું.	આંચળ.	બનાવ્યો.	હલાવતાં.
છટકી.	પુછડી.	દાણો.	ટીપુ.	ઊંઘનાં.
ડુંગર.	ફાટ.	ખવરાવવા.	કારકુન.	ઝોકાં.
રસ્તે.	વાગોળે.	જણસો	ગુપચુપ.	જીભ.
ભૂખે.	મજબુત.	દહીં.	ગંધ.	પરસેવો.
ચઢવાનું.	શરીર.	છાશ.	એકદમ.	ફૂટતો.
ઠરતા.	કૂદી.	માખણ.	શિઆળ.	નથી.
નહિ.	દોડી.	શિખંડ.	બોલાવ્યો.	સાથી.
દવું.	ઊનનો.	પેંડા.	પુછડી.	ઘણી.

પાઠ ૪૭	જોડાએલાં.	હોડિં.	લોટામાં.	સૂવાનું.
પંખી.	બતક.	આટલો.	વાદળી.	રડાવ.
મોઢું.	જળકુકડ.	જીવજંતુ.	કાઢયા.	ગમતું.
ક્યાં.	સિવાય.	કોહેલું.	નાખ્યો.	પાંગરા.
	પાઠ ૪૮			
ડીલ.	પોપટ.	સળેલું.	હલાવ્યું.	દોયણાં.
પીછાં.	કાગડો.	આંગળાંમાં.	નારંગી.	ધુમણ.
પુછડીઓ.	પાંજરૂં.	વળેલા.	સુંદર.	ધૂળ.
ટાઢ.	ભૂખ્યો.	થોડુંક.	હળદર.	સડીઆનો.
ઊડે છે.	માંડયું.	ભાગ્યું.	એટલે	કડીમાં.
કાગડો.	સાંભળી.	કૂદતો.	જાંબુડો.	પુતળીઓ.
પોપટ.	તરબુચનો	ઊડીને.	કર્યો.	જાંબુડી.
સમડી.	વિચાર.	પાઠ ૪૯	પડયો.	ગોદડીઓ
કબુતર.	ઓળખતા.	રંગ.	મેશના.	સૂઇ.
આવડે.	ડીલ.	આણ્યાં.	પાઠ ૫૦	લાંબું.
જીવડાં.	ઊંડો છે.	પડીકાં.	પારણું.	ઝુલાવવા.
ઇંડાંમાંથી.	બાંધો છે.	બનાવતાં.	બાંધ્યું.	હાલરડું
બચ્ચાં.	વધારે.	સાહેબ.	નદુ.	ધુમણ.
આંગળાં.	લુચ્ચા.	શીખવ્યું.	સૂતું.	પોઢો.
છુટા.	કર્યો.	પ્યાલાં.	ઝોળીમાં.	રસીલા.

ઝુલાવું.	મઢાવું.	ચિનાઇ.	હિંચોળું.	ગજવે.
પધરાવું.	મખમલ.	ચાદર.	ઊંઘીને.	હાલરડું.
ચીતરેલ.	મશરૂની.	ચંપાનાં.	ઊડશો.	
ચઢાવું.	તળાઇઓ	ફુલડાં.	લાડકડા.	—
પઢાવું.	પથરાવું.	બિછાવું.	ઘાલીશ.	

કઠિન શબ્દો.

ઊગતાં. ઊઠીને. ઊઠું છું. ઊડયા. ઊડયો. ઊડયાં. કૂદી. ચૂસી. છૂટશે. છૂટયો. તૂટી. પૂછવા. પૂછયું. પૂરે છે. ફૂટે ફૂટેલા. ફૂલ. ફૂલઝાડ. બૂમો. ભૂખ્યો. મૂકું છું. મૂકયો. સૂઇ. સૂઝી. સૂવું.

ઇજા. ખીજ્યા. ખીલશે. ચીકણી. ચીતરેલ. ચીરૂં છું. જીત્યો. જીવતાં. ઝીણી. ટીપવાથી. ટીપ્યો. ડીટું. તીણા તીરથ ત્રીજો. દીકરો. દીકરી. દીધો. દીલ. દીવા. દીવાઘેન. દીસે. ધીરજ. ધીરૂ. નીકળતો. નીકળ્યું. નીચલું. નીતર્યું નીસરી. પીછાં. પીતરાઇ.

પીધું. પીપળો. પીરસ્યાં. પીળો. ફીકર. બીતો. લીધો. લીમડો. લીલાંછમ. વીટળાઇ. શીખવ્યું. સીસી.

કુબ્જો. ખુણો. ખુશી. ગુણ. ગુરુ. ચુનો. છુટા. છુટું. છુટ્ટો. જુઓ. જુઠું. પુરી. પુરું. પુળા. ફુઓ. ભુખ. ભુકો. સુખ.

કુતરો. કુલડી. ખુરસી. ઘુઘરા. ઘુમણ. ટુકડાં. દુઃખ. પુછડી. પુરુષ. ફુલડાં. મુખડું. મુદ્દર. લુગડાં. સુકવી. સુરજ. ચુપચુપ. જુમેરાત. નુકસાન. પુતળીઓ. સુરવાલ. મુસલમાન.

અંગ. અંગરખી. અંતરે. અંદર. અંધારી. ઇંટ. ઇંટવાડો. કંઇ. કંસાર. ખંડ. ગંદવાડ. ગંદી. ગંદો. ગંધ. બંધ. ઘંટ. ચંદ્ર. ચંદ્રમા. ચંચળ. ચંપેલી. જંગલ. જંતુ. પંખી. પંદર. પંપાળી. ઠંડું. ભંડારીઉં. મંગળ. મંડયો. રંગ. વંતાક. શંકર. શંભુ. સંગ. સંજોરી. સંતાપ. સંતાવા. સંભાળ. હંમેશાં.

આંખો. આંગળી. આંગળાં. આંગણાંમાં. આંચળ. આંધળો. આંબો. કાંકરા. કાંચળી. ખાંધે. ગાંઠા. ચાંચ. ઝાંપે. જાંબુડો. ઝાંખા. ટાંગેલાં. તાંબું.

દાંડીઓ. દાંત. પાંગરાં. પાંચ. પાંજરૂં. પાંદડું. પાંસરૂં. ફાંફાં. બાંધ્યું. માંડયું. માંદો. માંસ. માંહે. લાંબું. વાંકું. વાંસો. સાંભળતાં. સાંભળી.

હિંચોળે. ઈંડાં. ઝીંપેઝુંપે. લીંબું. સીંચ્યાં. શીંગડાં. હીંડે.

ઉંચકી. ઉંચું. ઉંડું. ઉંઘાડવા. ઉંદર. ઉંદરડી. ઉંદરીઉં. કુંવળ. છુંદાય. ટુંકા. ડુંગર. ડુંડાં. ફુંફાડા. સુંદર.

ઊંઘ. છૂંદી. છૂંદે.

તેં. મેં. ભેંસ. ખેંચાય. પેંડા. લેંઘી. ખેંચે. ફેંકે. ભોંય. મોં. પૈંઆ.

જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો,

ચિનાઇ. સિવાય. દિવાળી. નિશાળ. નિશાળીઆ. પિલાય. નિરાંત. બિચારા. બિછાનું. બિલાડી. ભિખારી. વિચાર. શિઆળ. શિકાર. શિખામણ. સિવાય. પિત્તળ. નિત્ય. હિંચોળું.

ઉકાળી. ઉખેડી. ઉખેડયો. ઉજાસ. ઉડાડી. ઉતારી. ઉપાડી. કુહાડી. છુંદાઇ. ઝુલાવું. ઝુલાવવા. તુરીઆં. મુકાય. સુળીઉં. રુ ીઆ. રૂપાળું. રૂપીઓ. લુહાર. સુકાઇ. સુકાય. ગુલાબ. જુડાણું. દુકાન. છુંદાય. ફુંફાડા. ઉંઘાડવા.

મસિઆઇ. ફોઇઆત. હોશિયાર.

ડીલ. દીલ. ભીખ. જીવ.

કીડી. સીસી. ટીપી. ઝીણી.

કૂજ. ખૂબ. ખૂશ. દૂર. ધૂળ. મૂળ. પૂછ. ફૂલ. ભૂલ. બૂમ. ભૂખ. દૂધ. ઊન.

કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી

કનુ. મનુ. ભાનુ. નાનુ. ચીનુ. મટુ. નટુ. છોટુ. બહુ. વહુ. આદુ. સાસુ. લાડુ. ધીરૂ. સારૂ. રામુ. માધુ. ધાતુ. ઢબુ. વાળુ. કાળુ. ગુરુ. ટીપુ. પ્રભુ. જંતુ. શંભુ. જાંબુ. લીંબુ. ચપ્પુ. લલ્લુ.

સાથ. હાથ. નાથ. બાથ. માથું. ભાથું. કબાટ. ક્રોટ. ચળકાટ. ઝટ. પેટ. પોપટ. ફાટ. પાટ.

આઠ. પાઠ. શેઠ. દાઢ. ટાઢ, સઢ.

સાત. સરત. હેત. ખેડુત.

સાદ. પ્રસાદ. યાદ. [illegible]દ. મદદ.

નહિ. રવિ. શનિ. જુકિત, અહીં. તહીં. દહીં.

જોડાક્ષર

ઊઠયાં. ત્રણ. ત્રીજો. શુક્રવાર. છેલ્લો. રહ્યો. ઇશ્વર. જ્ઞાન. નિત્ય. નાહ્યા. કહ્યું. લાગ્યો. ચોકખાઇ. ચોકખા. ભાગ્યો. કર્યો. કયારે. આપ્યા. અડાડયો. મંડયો. સર્વે. ત્યાં, બોલ્યો. પ્રમાણે. બોલાવ્યો. માંડયું. પીરસ્યાં. બબ્બે. જીત્યો. મળ્યો. પરીક્ષા. માર્યાં. પ્રાણી. ખીજયા. નક્કી. છુટ્ટો. છુટયો. ચપ્પુ. ગમ્યો. આણ્યો. પૂછયું. લલ્લુ. મશ્કરી. પસ્તાય. બચ્યાં. જુક્તિ. અન્ન. ભૂખ્યો. અલ્યા. વિદ્યા. ચંદ્ર. પ્રભુ. સ્વપ્નું. પરમેશ્વર. રસ્તો. બચ્ચીઓ. ઉતર્યાં. કલ્યાણ. ચંદ્રમા. નીકળ્યા. બેસાડયાં. આવ્યાં. લાગ્યાં. શોભ્યાં. રહ્યાં. ચોકખી. પત્થર. પ્યાલું. નીતર્યું. રસ્તા. ભઠ્ઠી. સીંચ્યાં. ચપ્પુ. નાખ્યું. મૂકયો. પૂછયું. સમજયો. પિત્તળ. કાઢયા. ઓળખાવ્યા.

પત્તો. કાઢયાં. ત્રીજો. બતાવ્યાં લક્કડફોડા. ત્રિકોણ. કયારા. કર્યાં. વચ્ચે. ચઢયા. ઉખેડયો. કર્યું. પત્થર. ચત્તુપાટ. ચશ્મા. પ્રાણી. બબ્બે. છેલ્લી. લુચ્ચા. આણ્યાં. શીખવ્યું. બનાવ્યો. બાંધ્યું.

મળતા જોડાક્ષર.

મૂકયા, *મૂકયાં, મૂકયું, મૂકયો, કયારે, કયારા, કયાં, ભૂખ્યો, નાખ્યો, નાખ્યું, લાગ્યો, સીંચ્યું, પૂછયું, ખીજ્યા, સમજ્યો, છૂટયો, ઊઠયા, ઊઠયાં, અડાડયો, મંડયો, ઉખેડયો, માંડયું, પકડયું, બેસાડયાં, કાઢયું, ચઢયું, આણ્યો, વખાણ્યો, આણ્યું, નિત્ય, ત્યારે, ત્યાં, જીત્યો, વિદ્યા, બાંધ્યું, પ્યાલું, રોપ્યુ, આપ્યું, થોભ્યાં, ગમ્યું, કર્યું, ભર્યું, નીતર્યું, કર્યાં, ઠર્યાં, માર્યાં, ઉતર્યાં, છેતર્યાં, સર્વે, બોલ્યું, અલ્યા, ઓળખાવ્યો, ઠાલવ્યો, તપાવ્યો, બનાવ્યો, બોલાવ્યો, ભાવ્યા, બતાવ્યું, શીખવ્યું, હલાવ્યું, પીરસ્યું, દોહ્યા, નાહ્યા, કહ્યું, રહ્યું, મળ્યું, નીકળ્યું, છેલ્લો, ફોલ્લો, લલ્લુ, નક્કી,

*અનુસ્વારનું ભાન કરાવવું.

લુચ્ચા, બચ્ચું, વચ્ચે, છુટ્ટો, પિત્તળ, વત્તા, ચત્તુંપાટ, અન્ન, ચપ્પુ, બબ્બે, ચોકખા, ચોકખાઇ, જાુક્ત, ભટ્ઠી, પત્થર, શુક્ર, ચંદ્ર, ચંદ્રમા, પ્રભુ, પ્રમાણે, પ્રાણી, ત્રણ, ત્રિકોણ, ત્રીજો, ભત્રીજો, ચિત્રો, ચશ્મા. ઇશ્વર, પરમેશ્વર, રસ્તો, પરીક્ષા, જ્ઞાન.

પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દો

જ્ઞાન. નિત્ય. જાુઠું. શિક્ષા. લુગડાં. અઠવાડીઉં. ભંડારીઉં. ચિત્રો. ટાંગેલાં. ધોતલી. મસિઆઇ. અગણિત. પુરુષ. ઢગલો. દોરડું. ફૂટેલાં. શીંગડાં. વગડાઉ. ઓઢણી. મંદવાડ. કવિતા. દાતણ. કઢી. દુખડાં. ગાદ્દી. પૈંઆ. વધારેલાં. પાંદડાં. ચટણી. તૈયાર. પરીક્ષા. દેડકાં. દુઃખ. નુકસાન. છુંદાય. છુટ્ટો. છૂટયા. હોશિયાર. ચપ્પુ. વખાણ્યો. કાઢયા. મશ્કરી. જાુઠાણું. જાુક્તિ. બાંધ્યું. ભૂખ્યો. ઇશ્વર. પરમેશ્વર. વિદ્યા. સ્વપ્નું. મનસુબો. આશિષ. પટલાણી. દાતરડું. નીતર્યું. પ્યાલું. પત્થર. ભટ્ઠી. સીંચ્યાં. પિત્તળ. ત્રિકોણ. મુળીઉં. પૂછ્યું વીટ-ળાઇ. ઉખેડયો. તૂટી. નિરાંતે. ચત્તુંપાટ. ઠંડું. ચશ્મા. જાંબુડો. બાસુદી. હળદર. ગોદડી.

જી. પી. દલાલ. મોરબી. વી. સ્કુલ. સુપરિન્ટેન્ડન્ટ. જાવક નંબર ૪૧. તા. ૧૯-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કેઃ-

"તમારા તરફથી "મુખગણિત શિક્ષક" નામનાં ધોરણવાર પુસ્તકો મળ્યાં તેનું સાદ્યંત અવલોકન કરતાં મને બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કુલોના નવા સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે, એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંકગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ થઇ પડશે એમ હું માનું છું ને આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો આવાં પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉ-તેજન આપશે."

—ઃસુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનાઃ—
"ભૂગોળ શિક્ષક" વિષે—

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી. બી. એ.
પ્રે. રા. ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.
પોતાના તા. ૨૨-૬-૧૫ ના પત્રમાં લખે છે કેઃ—

"તમોએ મોકલેલું "સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક" નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું. સુરત શહેરની ભૂગોળ શીખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે." કિંમત ત્રણ આના.